

VATTEN

ETT HUNDRAÅRSJUBILEUM

SOM LIGGER RÄTT I TIDEN

• YSTADS • VATTENLEDNING •
• VATTENTORN •

*Hela den spännande historien
från det första vattentornet
1915 till det nyligen
invigda vattenverket.*

Möt arkitekten bakom
**Det omöjliga
bostadsbygget**

**Nu aktuella
än någonsin**

Stockholm i sept. 1914.

• ALLMÄNNA INGENJÖRSBYRÅN •

• FÖR VAG och VATTENBYGGNADER

H.G. Torulf Fr. Ploman

Anders Thundahl

Jubileumsår i vattnets tecken

Den 17 november 1915 stod Ystads första vattentorn klart i Jakobsbergsbacken. Höjden från markytan till tornspiran är 47,6 meter och härifrån kan man beskåda ett naturskönt panorama. "Från Smygehuk till Kåseberga udde kan hela den vackra strandlinjen skönjas och i sydost synes vid klart väder konturerna av den gamla sagoön Bornholm." Det står att läsa i skriften Vattenverket i Ystad – dess tillkomst och uppförande 1914-1915. Med andra ord firar det gamla vattentornet 100 år samma år som det utbyggda vattenverket i Nedraby invigs. Dessutom fyller tvillingtornen, de vattentorn som avänds idag, 50 år! Det finns med andra ord många anledningar att fira. Detta jubileumsår passar vi på att slå ett slag för vattnet dels med denna tidning men även genom att bjuda in allmänheten till öppna visningar av både det gamla vattentornet och Nedraby vattenverk, den 8 och 15 november. Se notis i denna tidning.

Trevlig läsning!

Öppet för dig

Vill du använda vattentornet privat eller för företagets räkning? Ring 0411-165 50, så diskuterar vi oss tillsammans fram till den lösning som passar just er.

Självklart är du också välkommen att besöka vår hemsida.

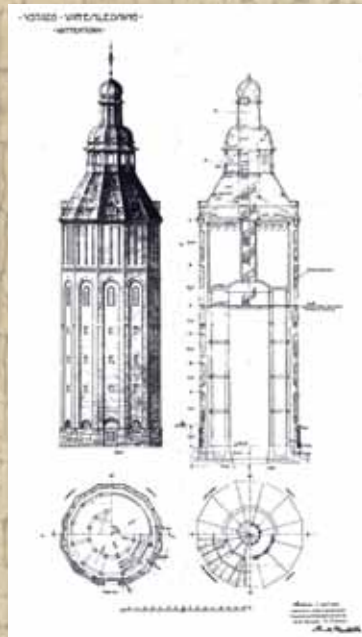
Du hittar den på;

www.gamlavattentornet.com
ystadkontoret@gamlavattentornet.com

Arkitektur

I oktober 1915 kunde ystadborna för första gången uppleva moderniteten att tappa sitt vatten inomhus. Ystads vattentorn stod då färdigt att tas i bruk. En pampig byggnad klädd med handslaget tegel från Börringe. Tornet ritades av arkitekt Gerdt Stendahl. Byggmästare Olaus Henriksen på bilden ledde arbetet.

Vattenledning

I stadens gator hade 20.000 meter rör levererade från Tyskland nedlagts. Det nya vattnet hämtades från dalgången mellan Öja och Stora Herrestad där man funnit riklig tillgång på vatten.

Ny Vision

1983 funderade kommunen på att göra det gamla vattentornet till "Ystads första höghus" med åtta runda lägenheter på förslag av Scandiconsult i Malmö. Två år senare är det dags igen. Då föreslår kommunen att vattentornet görs om till sju bostäder, att inrättas tidigast 1988. Men inga av dessa planer genomförs.

1991 anholder HSB om att få köpa vattentornet med omgivande mark för bostadsändamål. Inte heller denna gång blir det några bostäder.

Teracom

Det gamla vattentornet har stor betydelse för radiomottagningen i Ystad och spelade även en lika central roll för tv-sändningarna fram till för åtta år sedan.

På taket har Teracom radioantennerna som fångar upp och vidarebefordrar sändningarna från Hörbymasten. Det är ett måste för att ge bra mottagning i Ystad, som ju sluttar ner mot havet. De första antennerna sattes på plats redan 1977 och lär sitta där länge än, enligt Tomas Bengtsson, servicegruppchef på Teracom i Skåne.

Karmebäck

2002 får arkitekten Ulf Karmebäck idén att restaurera och bygga bostäder i vattentornet. Fem år senare drar ombyggnaden av vattentornet igång.

Bygget försejades bara en aning och de fem lägenheterna står inflyttningsklara 2010. Samma år tonsätter pianisten Jan Lundgren vattentornet genom att spela in ett improviserat stycke över fotografen Lucas Göléns bildspel över tornets historia. Den ursprungliga tanken var också att musiken skulle höras i vestibulen. På www.gamlavattentornet.com/node/9 kan du lyssna på kompositionen.

2012

Vattentornets lägenheter säljs, var för sig, som äganderätter. Ett "Öppet hus" på gamla vattentornet lockar överraskande mer än 1300 besökare.

Plura och Event

Ända sedan 2010 har tornet varit mer än en plats att bo på. Här hålls powerluncher, filminspelningar, valvaker och fester. Jonas Wahlman hyr topplägenheten och koordinerar merparten av dessa aktiviteter. 2014 håller musikern och tv-kocken Plura Jonsson och hans vapendragare Johannes, under stor uppmärksamhet hov uppe i tornet. Till vardags är det Olle Ahnberg, som driver restaurang Västergatan i Malmö, som du som kund kan anlita för catering och som kock.

100 år med Nappaflaskan

Vattentornet i siffror

Arbetet med tornet påbörjades hösten 1914 och var färdigt den 17 november 1915. Tornet är klätt med handslaget tegel från Börringe.

Fogningen är gjord med simrishamnsgrus och västgö-takalk.

Marken vid grunden är belägen 24,5 meter över havet. Höjden från markytan till tornspiran är 47,6 meter. Cisternen rymde 600.000 liter.

Cisternen och bjälklaget vilar på 24 stycken kraftigt armerade betongpelare.

Pumpstationen

Pumpstationen i Herrestad pumpade upp vattnet ur borrhålet för vidare transport till Ystad. Pumpstationen finns fortfarande kvar även om det var många år sedan den togs ur bruk.

Annonseringen

Redan för hundra år sedan var Ystads Allehanda det naturliga valet när man ville sprida information eller hitta nya kunder.

Renoveras och Bevaras

Frågan att riva tornet togs upp i fullmäktige 1968. Ystads stadsfullmäktige avgör vattentornets öde. En oenig drätselkammare hade rekommenderat rivning och stadsingenjören hade konstaterat i en skrivelse att byggnaden ej har "något historiskt värde och ej heller enligt min och många andras uppfattning sådant miljö- eller skönhetsvärde att ett bevarande av denna är berättigat". Men med endast en rösts övervikt vann rivningsmotståndarna. Taket reparerades och byggnaden kunde bevaras.

Rivningsshot

1967 hade tornet sedan några år tagits ur bruk och samma år blåste kopparket av i den svåra stormen.

Utsikten

"Det har sagts, att den skånska slättbygden är vackrast i Ystadstrakten och detta besannas vid beskådandet af det natursköna panorama, som utbreder sig från Ystads nya vattentorn. Från Smygehuk till Kåseberga udde kan hela den vackra strandlinjen skönjas och i sydost synes vid klart väder konturerna af den gamla sagoön Bornholm. Sandskogen ligger som en grön matta längs stranden och i norr förtonar sig den i vågor gående terrängen i Krageholms och Lyckås stora skogar"

Ur "Vattenverket i Ystad – dess tillkomst och uppbyggande 1914-1915"

Repförning och Äventyr

Idag används vattentornet till många spännande saker. Till exempel kan du prova på repförning med Adventura, det vill säga man firar sig ned från toppen, 40 meter ner till marken.

Kaffekalas

Under hela november firar vi vårt hundraårsjubileum med att duka upp sju sorters småkakor och dessutom något mjukt. Allt bakat efter recept från sekelskiftets Ystad. Varmt välkommen att fira med oss!

Gitarrkonsert

Kuno Holmberg från Ystad har letat i sina gömmor och har hittat denna Levin från 1915.

Första ägaren verkar heta Jolie.

Frågar blir då om denne kom från Paris eller var bördig från Bussjö? I vilket fall som helst kommer det under 100-års jubileet att bli konsert på gitarren.

Karmebäcks visioner gav nytt liv åt tornet

Det gamla vattentornet är ett av Ystads landmärken, men utan Ulf Karmebäcks visioner är det osäkert om det ens hade stått kvar idag.

Interiörbild från tornet. Notera trappan som ringlar sig upp vid ytterväggen.

Arkitekt Ulf Karmebäck på arbetsplatsen vid ombyggnaden.

Läcker badrum i en av tornets lägenheter. Badkar med utsikt över staden.

Det gamla vattentornets forna glans hade falnat sedan länge, när arkitekten Ulf Karmebäck för 13 år sedan stannade till och synade det nerifrån och upp. Bakom den nedgångna fasaden och de krossade rutorna såg han potential, en framtid. Vilken fantastisk byggnad tänkte han.

– Min första instinkt var att rädda den från förfall. Sedan började jag fundera kring vad man kunde göra med tornet. Så jag svängde förbi kommunen och frågade varför det stod ett tomt vattentorn mitt i stan. Kommunen tog tacksamt emot Ulf Karmebäcks idéer. Men när han ändå ville ta sig an tornet, kunde han då inte tänka sig att göra något åt marken runt omkring? Det kunde han. Det var också där han började. I slutändan blev det 68 bostäder utöver de fem lägenheter som ryms i själva tornet. Vattentornet var kronan på verket och också den byggetapp som stod färdig sist. Första gången Ulf Karmebäck gick in i tornet mötte han en dunkel ödevärld som tagits i besittning av naturen.

– Det var ganska mörkt men jag gick hela vägen upp till översta planet. Där uppe fanns fåglar och trasiga fönster. Mätinstrument och flöten låg uppe i tanken, men framför allt var det fågelskit överallt. Det var ganska ruffigt. Men

samtidigt blev jag helt fascinerad av byggnadsverket i sig. Tanken var intakt. I början fantiserade jag om en bassäng där uppe.

Någon bassäng blev det inte. Däremot fem lägenheter, 80-190 kvadratmeter stora. Det tog tid att finna de rätta lösningarna för bostäderna – själva bygget drog igång 2007 och stod klart 2010 – men resultatet blev precis som Ulf Karmebäck hade tänkt sig.

– Visst var det struligt på många sätt, men jag tvekade aldrig. Det blev ju klart till slut även om det tog lite tid. Det viktiga är att tornet står kvar och är en del av silhuetten i Ystad. Jag känner att jag har gjort en god gärning.

Jubileumskonsert med Stina Backlund

Stina Backlund är en synnerligen energisk stockholmska. Även om hon idag bor i Trelleborg är hon född och uppvuxen i Stockholm. I en familj som spelade och sjöng mycket tillsammans. Musiken förde henne så småningom till Malmö där hon utbildade sig till konsertpianist vid stadens musikhögskola.

Efter diplomexamen 1990 har Stina sedan gett konserter i olika sammanhang, både som solist och kammarmusiker. Hon har även medverkat i flera olika musikteaterprojekt. Vid denna konsert bjuder Stina Backlund på stämningsfull piano-musik där flera av kompositionerna är skrivna under tidigt 1900-tal.

Jubiléets konsertprogram

En fin kväll med signatur av Jan.

Konsert med Jan Lundgren 10 nov kl 19.00 i Gamla Vattentornet.

Gitarrkonsert 28 nov kl 20.00 i Gamla Vattentornet.

Konsert med Stina Backlund 29 nov kl 12.00 i Gamla Vattentornet.

För alla konserterna gäller; entré 145 kr inklusive Kaffekalas. Begränsat antal platser, föranmälan krävs. Boka på tel 0411-165 50.

Tornets form är en utmaning, men har gett spännande inredningslösningar.

Rent slitgöra i tanken

Att rengöra vattentanken var ett hedersuppdrag. Men under lång tid verkade det inte finnas någon som ville ha det.

Kartan i bakgrunden visar ledningsnätet när gamla vattentornet togs i bruk. Vissa av ledningar är från 1500-talet. Vattentornet finns mitt uppe till höger.

Första lördagen i december var en alldeles särskild dag i det gamla vattentornet. Varje år slöt en samling frivilliga kommunalarbetare upp för att rengöra tanken. Arbetet drog i gång vid midnatt, då vattentillgången från vattenverket strypts, och fortsatte ända fram till klockan sex på morgonen. Belöningen var öl och varm korv. – Jag var med 1957 och jobbade då i lag med bland annat Sten-Erik "Dåtan" Nilsson. Det sattes ut två flottar i bassängen. En med två mans besättning som skrubade pelaren som inneslöt spiraltrappan genom bassängen. Den andra flottens besättning på fyra man klarade av ytterväggarna. Vi klättrade ner på flottarna via en stege och jobbade med stålborstar. När proceduren var klar klättrade vi upp igen varefter vattennivån sänktes ytterligare ett par meter, berättade Erik Nilsson för Ystads Allehanda många år senare.

Han mindes också en incident i början av 60-talet, då han och nämnde "Dåtan" stod på en ranglig flotte som kantrade. Bägge männen föll i vattnet.

– Att ha badat i gamla vattentornets bassäng kan inte många skryta med.

Men iveren att städa vattentornet ska, enligt en uppgiftslämnare till Ystads Allehanda 2007, inte ha varit särskilt stor under decennierna som föregick denna tradition. På 50-talet upptäcktes det att den stora vattentanken inte hade rengjorts på åtminstone 30 år, trots att anvisningarna angav rengöring minst vart tredje år. Tanken synades och visade sig ha en tjock beläggning på vattenytan och svårt angripna väggar. Viss panik uppstod. Hur skulle detta lösas utan att någon märkte det?

Någon kom på idén att stänga av vattnet den dag på året då förbrukningen var som lägst. Så efter att ha svurit tystnadsed fick ett gäng handplockade arbetare ta sig an rengöringen sent på julaftonskvällen. Efter flera timmars slit var tanken ren. Ingen konsument reagerade och denna julaftonsaktion förblev en hemlighet i ett halvt sekel. Om nu skrönan är sann, vill säga...

Kaffekalas

För att fira vårt jubileum ställer vi till med kaffekalas.

Vi dukar upp sju sorters småkakor och dessutom något mjukt. Allt bakat efter recept från sekelskiftets Ystad.

Kaffebordet är uppdukat 6-27 nov, alla dagar kl 13-17. Antalet platser är begränsat så föranmälan krävs. Boka på tel 0411-165 50.

Hela kalaset kostar 145 kr. Betalning endast med kreditkort.

Lustkortet...

Med Ystad Allehandas Lustkort betalar du 120 kr/pers. Kortet gäller kaffekalas för 4 personer.

Vattenresan

Välkommen på en guidad tur i ett av Sveriges modernaste vattenverk. Följ med på en resa längs med vattnets väg genom vattenverket och se hur ditt dricksvatten kommer till din kran!

Program

Samling Gamla Vattentornet kl 12.30
Kaffekalas
Busstur till Nedraby vattenverk
Guidad visning av vattenverket
Åter Ystad ca 16.00

Vattenresan är gratis men bokning krävs, tel 0411-165 50. Begränsat antal platser. Avgång 8 och 15 nov.

Årets höjdare

I samband med 100 års jubiléet ger vi er ett unikt tillfälle att få fira på riktigt med oss!

Tillsammans med erfarna guider från Adventura får ni möjlighet att fira er nedför en av Ystads mest kända ikoner - Nappaflaskan.

Övervinn höjdrädslan eller bara njut av utsikten och var med att skapa en sann upplevelse och ett värdigt firande.

Kaffe med födelsedagskakor ingår så klart

Jubileumspris 295 kronor!

Boka tid för firning på telefon 070-5183329 eller maila din bokning till info@adventura.se

adventura

Nedfirning till priset ovan sker mellan kl 0900 och 1600, 21-22 november. För grupper går även andra datum att boka.

Kaffekalas i vattentornet

Vattentornet i Ystad fyller 100 år och detta firar vi med kaffekalas. Kaffe med dopp – sju sorters kakor och rulltårta tar oss tillbaka till 1915. Passa på att njuta av atmosfären och utsikten över Ystad.

**Alla dagar 6–27 november
klockan 13.00–17.00.**

Lustkortspris 120 kr

Ordinarie pris 145 kr

**Bokning krävs.
Ring 0411-165 50.**

Visa upp ditt Lustkort på plats.
Obs, endast kortbetalning.

Nöjet är på din sida

.....
FLER ERBJUDANDEN PÅ LUSTKORTET.SE

VATTEN

ETT HUNDRAÅRSJUBILEUM SOM LIGGER RÄTT I TIDEN

Det nya vattenverket

Så går det till

Mindre kalk skonar maskiner och miljö

Spänstigt vatten direkt ur Nedrabykällan

Rent vatten även om 100 år

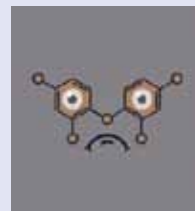
DET EVIGA KRETSLOPPET

Ämnen som målarfärg, kemikalier och lösningsmedel tar död på de fantastiska bakterierna som finns i avloppsreningsverken. Det är varken bra för oss eller miljön.

Tops, hår, tuggummi, snus, tamponger, bindor, cigarettfimpar skär ner i papperskorgen. Inte i toaletten.

Bakterier finns överallt. Vissa bakterier är bra och andra är dåliga för oss människor. Triclosan, som finns i deodoranter, är ett ämne som inte är bra för miljön.

Världens viktigaste livsmedel

Vatten är världens viktigaste livsmedel och en gemensam resurs vi alla har ansvar för. Bra kranvatten ses som en självklarhet i Sverige och få reflekterar över det så länge allt fungerar.

I Ystad är vi välförsedda tack vare källvattnet från tätten i Nedraby som är så rent och av så bra kvalitet att det i princip går att dricka direkt ur källan.

Trots goda förutsättningar ligger det mycket arbete bakom en trygg vattenförsörjning, vilket är en förutsättning för ett fungerande samhälle.

Vi producerar dricksvatten till över 25 000 invånare varje dag. Vi tar dessutom hand om och renar det innan det släpps ut igen i det eviga vattenkretsloppet. För det betalar ett hushåll knappt 4 öre litern.

Vi står dock inför ett antal utma-

ningar. Vi måste möta förändringar i klimatet och kunna ta hand om en ökad användning av kemikalier som hamnar i avloppet. Dessutom behöver förutom vattenverk och reningsverk även 100 mil ledningar rustas upp. Kommunen ansvarar för infrastrukturen, men vi kan alla påverka vad som hamnar i avloppet. En annan utmaning är befolkningsökningen. Ystads kommun har som mål att befolkningen ska öka med 1% per år. Det ställer höga krav på infrastrukturen som måste byggas ut så att Ystad ska kunna fortsätta växa. För att säkra dricksvattnet nu och för framtida generationer har Nedraby vattenverk byggts ut och dricksvattenförsörjningen är säkrad för lång tid. Det känns väldigt bra. Följ med på en resa längs vattnets väg och lär dig hur ett så självklart livsmedel som vatten kommer till din kran.

Trevlig läsning!

Den självklara hälsodrycken

Vad väljer du: dricksvatten ur kranen hemma eller förpackat vatten från hyllan i en butik? Tänk efter en gång extra när du står i butiken. Vatten från kranen är den billigaste och mest lättillgängliga hälsodrycken.

Kvalitet!

Dricksvatten från kranen håller en hög kvalitet i enlighet med Livsmedelsverkets föreskrifter. Det är miljövänligt, finns i stort sett alltid till hands och är en färsk, kalorisnål och nyttig törstsläckare. Dessutom är det tryggt inte minst nu när nya Nedraby vattenverk står klart.

Livsviktig näring

När det gäller de livsviktiga mineralerna kalium, kalcium och magnesium står sig kranvattnet bra i jämförelse med de flesta av flaskvattnen.

Du får mer för pengarna

Kranvatten är uppemot tusen gånger billigare än förpackat vatten. Genomsnittspriset för en liter kranvatten i Sverige är cirka 4 öre – och då ingår förutom produktion och distribution av dricksvatten också skydd av våra vattentäkter, avledning och rening av avloppsvatten och hantering av dagvatten.

Priset för vatten på flaska inkluderar enbart produktion och distribution och det är en del villiga att betala uppemot 20 kr för en halvliter för.

Kranvatten bäst för miljön

Dessutom belastar förpackat vatten miljön med tanke på att det transporteras med båt, bil, flyg eller tåg.

Källa: Svenskt vatten

Christina Molin, va-chef på Ystads kommun.

VATTEN

är en bilaga i samarbete mellan Vattenverket, Gamla Vattentornet och Ystads Allehanda.

Redaktör för vattenverksdelen: Charlotte Larsson, Ystads Kommun

Redaktör för vattentorns delen: Jonas Wahlman

Grafisk form / layout: Ystads Allehanda • **Tryck:** Malmö Tidningstryck, Malmö

Ystads Allehandas annonsavdelning

**Kenneths
Gräv & Schakt**

Tel 070-294 29 89

Det här används dricksvatten till

Dricksvattnet från vattenverket används inte bara som dricksvatten utan även till mycket annat, till exempel hygien, toalettspolning, bassängbad och industriproduktion. Om allt kommunalt dricksvatten som produceras fördelas på alla användare förbrukas cirka 280 liter per person och dygn.

10 procent av det kommunala vattnet används inom industrin.

10 procent av det kommunala vattnet används för allmänna ändamål som till exempel vid sjukhus och skolor.

20 procent av det kommunala vattnet används vid vattenverken för egen förbrukning. I dessa 20 procent ingår också ledningsförluster.

60 procent av det kommunala vattnet används i hushållen.

Dricksvatten i hemmet

Varje dygn använder varje person i genomsnitt cirka 180 liter vatten, fördelat på följande sätt:

- 10 liter för dryck och mat
- 35 liter för toalettspolning
- 35 liter för disk
- 25 liter för tvätt
- 65 liter för personlig hygien
- 10 liter för övrig användning

Dricksvatten i Ystad

- Ystad Arena innehåller 1 746 kubikmeter vatten (1 746 000 liter)
- Ystads båda vattentorn innehåller 4 000 kubikmeter vatten
- 55 mil vattenledningar förser hela kommunen med vatten
- Ystads kommun producerar och säljer 2 200 000 kubikmeter vatten per år.
- För cirka 10 kr per dag får du allt vatten du behöver i hushållet. Därefter tar kommunen åter hand om vattnet och renar det innan det återförs till naturen.

Källa: Svenskt vatten

Tvillingtornen fyller 50 år

Tvillingvattentorn byggdes 1965 och fyller därmed 50 år.

Just Tvillingvattentorn är inte så vanliga, men Sydsvenska ingenjörbyrån konstruerade denna tornvariant, som med 25 meter höga torn, och en reservoarvolym på 2000 kubikmeter i vardera tornet, gett slätten ett markant inslag.

Tidigare fanns det servering högst upp tornet.

Från början hade tornen rå betongfasad men målades sedan. På senare år har de även fått belysning som skiftar färg efter säsong och tillfälle.

För cirka 10 kronor per dag får du allt vatten du behöver i hushållet.

DET EVIGA KRETSLOPPET

Du kan enkelt minska din vatten- och energiförbrukning. När du köper en ny diskmaskin, jämför energieffektivitet för att jämföra vattenanvändning mellan olika modeller.

I avloppet tar mediciner död på de goda bakterierna som hjälper till att rensa och rena vattnet. Lämna gamla mediciner till ditt apotek istället för att spola ner dem.

Vissa saker hör varken hemma i toaletten eller i papperskorgen. Det gäller alla de saker som går att återvinna som till exempel tidningar, papp, elektronik, glas och metall.

Rent vatten även om 100 år

Varje dag kan vi njuta av rent vatten i kranen. Det är resultatet av dagliga insatser, året runt men även av långsiktigt arbete med stora investeringar i vattenverk och ledningsnät. Befolkningen växer och förändringar i klimat och miljö kan påverka vattenkvaliteten.

I genomsnitt använder en person 180 liter vatten per dygn och många ser tillgången till vatten som en ren självklarhet. Men det ligger mycket arbete bakom en trygg vattenförsörjning och det krävs lång framförhållning för att klara behoven.

– Perspektivet 20–25 år är inte speciellt lång tid när man pratar om vattenförsörjning. Planerna för att bygga ut Nedraby vattenverk påbörjades redan 2000 vilket visade sig vara helt

rätt, säger Christina Molin som är va-chef på Ystads kommun. Förutom att säkra vattenkapaciteten till Ystads växande befolkning måste även nya miljö- och säkerhetskrav, klimatförändringar, risk för okända bakterier etc. tas med i beräkningarna.

Naturlig rening genom jordlager

– Vi gör väldigt mycket för att säkra vattenkvaliteten. Ystadsbornas vatten kommer från en grundvattentäkt och till skillnad från när man tar sitt vatten från sjöar, så kallat ytvatten, är vi inte lika utsatta för risker. En annan fördel är att vattnet renas naturligt på sin väg genom jordlagren. Lagstiftningen säger dock att vi måste ha en skyddsbarriär till. 2005 installerades rening med uv-ljus vilket desinficerar vattnet och även verkar mot parasi-

ter, som till exempel cryptosporidium, som drabbade Östersund 2010. I september stod det nya vattenverket i Nedraby klart. Högre kapacitet, ökad säkerhet och en mycket hög både teknisk och hälsomässig kvalitet är resultatet.

– Vi har byggt två vattenverk i ett kan man säga. Vi har ökat kapaciteten till 17 000 m³ per dygn och ökat leveranssäkerheten. Oavsett vilket fel som inträffar; maskinellt, ett pump-haveri eller om vi måste göra underhåll så kan vi fortfarande producera och få ut 10 000 m³ vatten per dygn. Om den ena linjen måste stängas ner går den andra in, som konsument påverkas du inte alls.

Var finns det mer vatten?

Christina Molin har dessutom svaret på var vattnet ska hämtas de kom-

mande 50 till 100 åren.

– Under 2012 borrade och pumpade vi på prov i vattentäkterna i Glemminge och Stora Herrestad. Det gick väldigt bra och vi har hittat vatten i tillräckliga mängder och av rätt kvalitet på båda ställen.

Nu vet man alltså var det finns mer vatten och arbetet med att planera för långsiktig distribution tar vid, vilket innebär vissa utmaningar i en stad som funnits sedan medeltiden.

– Vi måste komplettera och förnya vattenledningsnätet eftersom många delar är gamla och slitna. Och mer vatten kräver större ledningar. Det gäller både rent vatten som ska pumpas ut och avloppsvatten som måste renas, avslutar Christina.

Vi utför alla former av slamsugning,
spolning/filmning av avlopp,
uthyrning av toaletter/duschkabiner till
alla slags event, containeruthyrning
och sopkärlstvätt.

*Jour dygnet runt,
365 dagar om året!*

Tel. 0417-23220, 0705-751594
Mail: kontakt@akeshill.com

BJÖRNTJÄNST I VITTSKÖVLE

Från en tanke ...

... till verklighet

Vi utför allt inom markarbeten:

- Grävning & schaktning
- Sten & plattläggning
- Vatten & avloppsarbeten
- Transport och försäljning av grus och bärlager

Vi har den totala lösningen för er!

Slå oss gärna en signal
Tel: 070-970 99 78

Björn Andersson

VVS
Verktyg & Maskiner
Bygg
Isolering
Ventilation
Elnät
VA
Personligt skydd
Kyl
Industri

Över 100.000 varor i lager
Cirka 100 butiker över hela landet
Leverans nästkommande vardag vid beställning före klockan 16
Fraktfritt i hela Sverige

Ahlsell gör det enklare att vara proffs

ahlsell

Mindre kalk skonar maskiner och miljö

Nu håller Nedrabyvattnet 8 dH jämfört med tidigare 13 dH vilket betyder att du ska dosera enligt medelhårt vatten. Om du har installerat avhärtningsfilter kan det tas bort eftersom kalciumhalten annars blir väldigt låg.

Restprodukter efter avhärtningen av vattnet.

Tack vare mjukare vatten minskar avlagringar i exempelvis hushållsmaskiner och varmvattenberedare som därmed får längre livslängd. Ystads vattenabonnenter kan nu dra ner på mängden tvätt- och diskmedel vilket är bra både för ekonomi och miljö. – De som har installerat ett avhärtningsfilter i sitt hem kan ta bort det eftersom vattnet annars får en väldigt låg kalciumhalt. Något som kan ge sämre smak. Framförallt innebär det också en onödig kostnad för fastighetsägare säger Pernilla Jägerfall, processingenjör på Nedraby vattenverk. – Vårt vatten innehåller nu en lägre kalkhalt än tidigare men vattnet är inte kalkfritt. Därför är det i slutändan upp till varje fastighetsägare hur man vill göra. Men vårt vatten är nu

så bra att det inte behövs något eget avhärtningsfilter.

Vad är hårt vatten?

dH° står för tyska hårdhetsgrader och är ett mått på hur mycket kalcium och magnesium det finns i vattnet. I Nedrabyvattnet är det till största delen kalcium som står för hårdheten vilket har orsakat utfällningar hos vattenabonnenterna. Utfällningar sker framförallt om pH-värdet eller temperaturen höjs samt om en del av vattnet kondenserar. Detta sker i exempelvis kaffekokare.

I Nedraby vattenverk utnyttjas denna reaktion fast i större skala. Genom att höja pH-värdet fälls kalcium ut på små sandkorn. Därefter sänks pH-värdet igen med hjälp av kolsyra innan vattnet filtreras genom sandfilter för att ta bort järn och mangan.

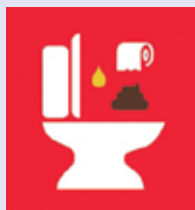

Pernilla Jägerfall, processingenjör på Nedraby vattenverk.

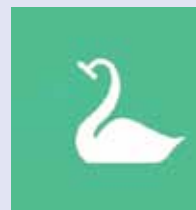
DET EVIGA KRETSLOPPET

På en miljöcertifierad biltvätt finns oljeavskiljare som tar bort oljerester, tungmetaller, föroreningar och kemikalier och hindrar det från att rinna ut i naturen.

Toaletten är bara gjord för bajs, kiss och toapapper. Allt annat (skräp) orsakar stopp i pumpstationer och ledningar. Placera istället en papperskorg på toa så skräpet hamnar rätt.

Det är okej att vattnet blir smutsigt så länge det inte finns en massa onödiga kemikalier i vattnet. Köp produkter märkta med Svanen, Bra Miljöval och EU-blomman.

Tack för att vi fick vara med och skapa en säker vattenförsörjning!

ELAN EL&VVS fick tidigt i uppdrag av Ystads kommun att, tillsammans med konsulter inom vattenteknik, projektera och utveckla arbetet för en säker drift av det nya vattenverket. I ett gott och professionellt samarbete med företrädare från kommunen har vi därefter genomfört en totalentreprenad med alla delar inom

elinstallation, automation, högspänning samt VS, kyla och ventilation – all kompetens samlad från ett ställe. Vi inom ELAN EL&VVS vill tacka Ystads kommun för förtroendet och samtidigt gratulera runt 20 000 kommuninvånare till en säker vattenförsörjning med kanske landets bästa dricksvatten.

"Det är tryggt att anlita ELAN-företagen. Alla våra uppdrag utförs av välutbildad, kompetent och certifierad personal." Arne L Nilsson, VD

www.elanel.se

www.elanvvs.se

Elinstallation – Automation
Industriervice – Högspänning
Multiroom/Ljus/Ljud/Bild
VS – Ventilation
Kylservice – Värmepumpar

Den enda partner du behöver!

Vi kopplar framtiden!

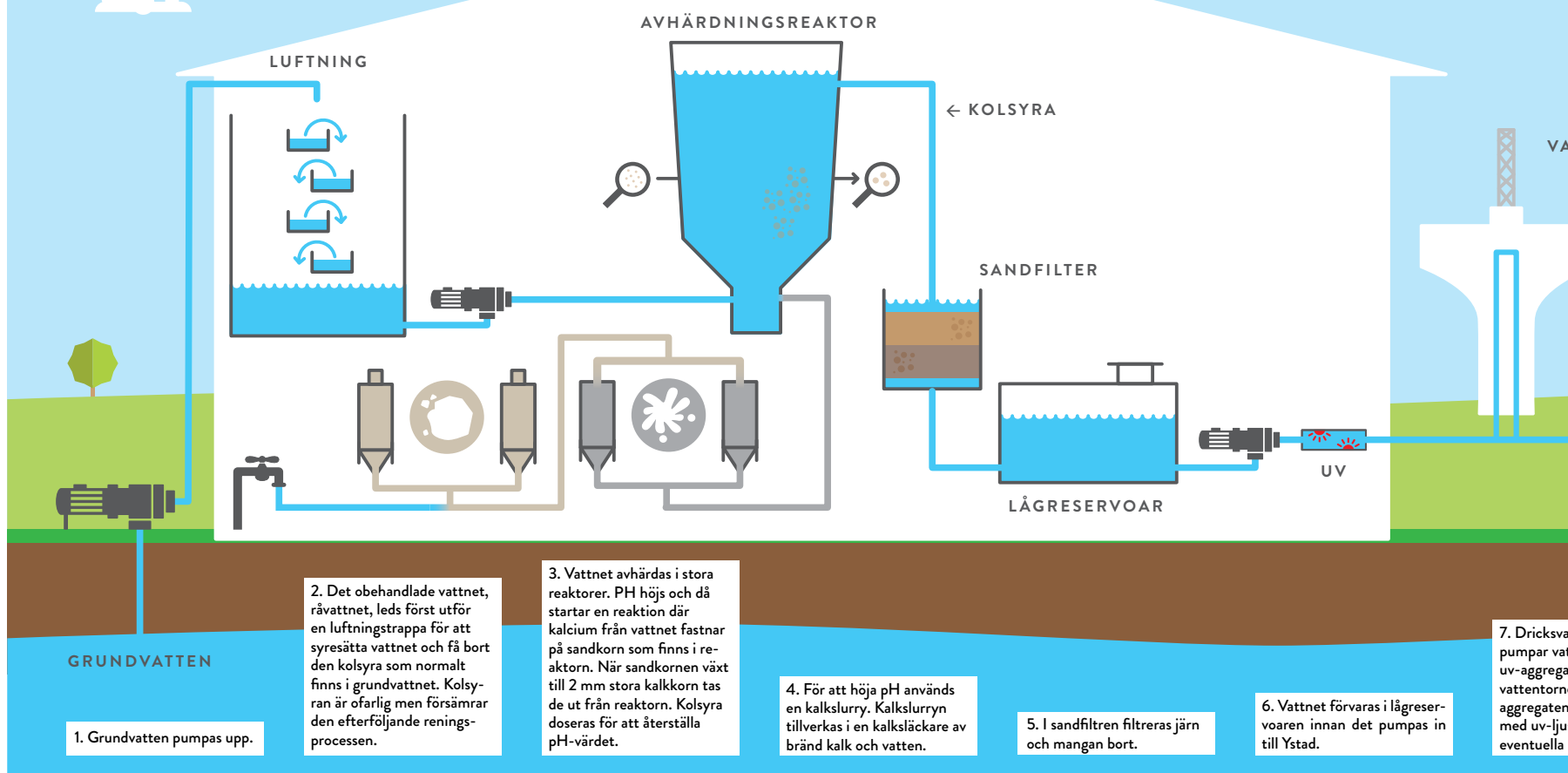

Karl Olssons Rörl:fa

Ystad: EL 0411-298 80 VVS 0411-55 00 21 • Simrishamn: EL 0414-121 10 VVS 0414-288 88 • Skurup: EL 0411-434 20 VVS 0411-55 00 21

Det nya vattenverket Så går det till!

Tyska hårdhetsgrader (dH) är ett mått på mängd kalcium och magnesium i vatten. I Nedraby är det till största delen kalcium som orsakar hårdheten, framförallt om pH-värdet eller temperaturen höjs. Detta sker i exempelvis kaffekokare. Det är den här hårdheten som orsakar kalkavlagringar.

Vet du var ditt vatten kommer ifrån?

Rasmus Krogh:

– Nej, det vet jag inte. Men det kommer väl från Vombsjön? Jaså inte? Jag kände inte till att det kom från Nedraby. Jag tycker att det är ganska gott, men det är mycket kalk i det. Jag jobbar i köket på Store Thor och där märker vi tydligt av det.

Lina Nerman:

– Ingen aning. Men jag märker skillnad på vattnet efter att jag har flyttat. Tidigare bodde jag vid Edvinshem och där var vattnet ganska kalkigt. Nu bor jag vid Surbrunnsparken. Där är vattnet bättre.

Kenneth Antonsson:

– Från himlen och ner... (Skratt!). Men visst tas det från Vombsjön? Jaha, är det grundvattnet? Det visste jag inte. Ja, vi har ju jättefint vatten här. Det märker man i kaffekokaren. Det är inte alls särskilt mycket kalk i det.

Amanda Wrangborg:

– Det har jag verkligen ingen aning om. Men vattnet är bra. Det smakar gott.

DET EVIGA KRETSLOPPET

Det blir inte renare för att du använder mer rengöringsmedel. Genom att dosera rätt vid disk och tvätt är du snällare mot vattnet och miljön. Tvätt, disk och natur håller längre.

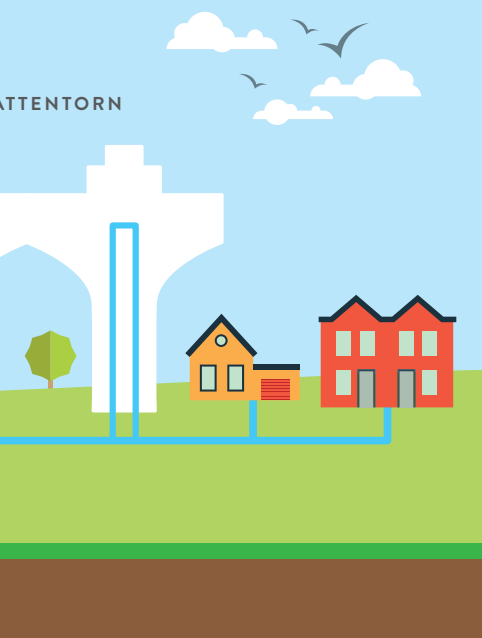

Vissa typer av kläder har en smuts- och vattenavvisande yta. De kan innehålla flourerade miljögifter. Därför är det viktigt att handla miljömärkta kläder.

Det finns många saker du kan göra för att värna om vattnet. Besök svenkstatten.se för att lära dig mer om hur du värnar om ditt vatten.

en kalcium och magnesium i vattnet. står för hårdheten. Kalkutfällningar sker öjs samt om en del av vattnet kondenserar. na reaktion vi utnyttjar, fast i större skala.

ttenpumparna ttnet genom t och in mot en i Ystad. I uv- bestrålas vattnet s för att ta bort bakterier.

8. Det vatten som inte används direkt när det produceras förvaras i vattentornen i väntan på att användas när du öppnar kranen!

Nedraby källa

För drygt 60 år sedan fick Nedraby den viktiga roll i Ystads vattenförsörjning som den har än i dag. När Stora Herrestad blev uttjänt började jakten på nytt vatten. Efter att ha övervägt ytvatten från både Skönadalssjön och Krageholmssjön vändes blickarna mot Nedraby, där det finns en riklig grundvattenfåra på 45 meters djup. Provbörningarna i slutet av 40-talet var framgångsrika och i början av det nya decenniet blev det en brunn i Nedraby. Vattnet är så bra redan i sin råa form att det ursprungligen inte renades alls innan det skickades vidare ut till konsumenterna. I dag är kraven högre och råvattnet måste genomgå viss rening av framför allt järn, mangan och kalk innan det får klassas som livsmedel.

Spänstigt vatten direkt ur Nedrabykällan

Tack vare att Nedraby har byggts ut kan Ystadsborna njuta av ett vatten av bästa hälsomässiga och tekniska kvalitet under lång tid framöver. Att det dessutom är gott fick vi kvitto på i Kranvattentävlingen 2015 där Nedrabyvattnet hedersomnämndes med beskrivningen "spänstig framtoning" och "självklar och naturlig törstsläckare"!

Nedraby vattenverk ligger naturskönt i en sänka utanför Övraby. Nybroån flyter i en slinga intill. Här, ca 30 meter under marken, finns en ådra med rikliga mängder vatten, i princip färdigt att dricka. Marken runt omkring är skyddsklassad och inga bekämp-

ningsmedel får spridas på åkrarna.

– Största skillnaden på yt- och grundvatten är att ytvatten måste renas från organiskt material och man får ibland problem med smak och lukt i större utsträckning än med grundvatten. Risken för mikrobiologiskt utbrott är också större med ytvatten, säger Pernilla Jägerfall, driftsingenjör på Nedraby vattenverk. Råvattnet (vattnet som pumpas upp från takten) som pumpas upp här är mycket bra, men för att klassas som livsmedel, vilket dricksvatten är, måste det genomgå några steg av rening innan det kan pumpas ut i ledningarna.

Först sänks kalkhalten, därefter är det dags att sänka halten järn och

mangan eftersom Ystads råvatten innehåller för höga halter av dessa ämnen. Det görs i ett snabbfilter som innebär att råvattnet pumpas in i åtta bassänger med antracit och sand i botten, som vattnet silas genom.

Nu är vattnet färdigt att dricka

Men innan vattnet går till dricksvattenpumparna ska det gå igenom ytterligare ett reningssteg med uv-ljus. Detta är en extra trygghet och dessutom ett lagkrav. Uv-ljus tar kål på parasiter om de skulle förekomma.

– Men grundvattnet här är så bra att vi har samma värde på vattnet både före och efter reningen med uv-ljus, säger Peter Svensson, driftsingenjör på Nedraby vattenverk

Jenny Hargne

Peter Svensson är driftsingenjör på va-avdelningen i Ystads kommun och ansvarig för dricksvattenproduktionen i Nedraby tillsammans med sex medarbetare.

Vi utför det mesta inom godstransporter inom Sverige

Vi har även lastmaskiner, väghyvel och kranbil samt hjulgrävare och lastväxlare till avfall. Vi tillhandahåller ballastmaterial till vägar och byggen till bra priser.

HAGSTRÖMS LÖDERUP TRANSPORT
Ring oss på 0411-52 61 26

NÄR DET GÄLLER VVS/INSTALLATIONER/SERVICE RING VVS-TEAMET

Auktoriserat VVS-företag

VVS-TEAMET
INSTALLATIONER & SERVICE
www.vvsteamet.se

0417-262 05
0411-108 61

Se erbjudande på vår hemsida
www.vvsteamet.se